

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยกระตุ้นที่ทำให้เกิดอาการชักในผู้ป่วยโรคลมชักได้แก่ ปัจจัยกระตุ้นทางด้านร่างกาย ทางด้านจิตใจ ทางด้านสิ่งแวดล้อมและอื่น ๆ กลุ่มตัวอย่างคือผู้ป่วยโรคลมชักที่ได้รับการรักษาด้วยยา และมารับบริการตรวจรักษาในคลินิกโรกระบบประสาท แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ การเลือกกลุ่มตัวอย่างทำโดยวิธีเฉพาะเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 200 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ศึกษา 100 คน และกลุ่มควบคุม 100 คน ระยะเวลาที่เก็บข้อมูล 12 เดือน ตั้งแต่เดือนเมษายน 2536 ถึง เดือนมีนาคม 2537 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microstat

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. ปัจจัยกระตุ้นทางด้านร่างกาย มีความสัมพันธ์กับอาการชักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ได้แก่ อาการปวดศีรษะ นอนหลับหรืออดนอน พักผ่อนไม่เพียงพอ และการอดอาหาร แต่อาการท้องผูกกับอาการชักพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน
2. ปัจจัยกระตุ้นทางด้านจิตใจ มีความสัมพันธ์กับอาการชักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ได้แก่ ความเครียด ความวิตกกังวลเกี่ยวกับโรคที่เป็น และการมีหนี้สิน แต่การทะเลาะกับคนในครอบครัวและความวิตกกังวลเรื่องลูกกับอาการชัก ไม่มีความสัมพันธ์กัน
3. ปัจจัยกระตุ้นทางด้านสิ่งแวดล้อมและอื่น ๆ มีความสัมพันธ์กับอาการชักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ได้แก่ การนอนหลับกลางวัน การหยุดรับประทานยาเกินชักโดยลำพัง และการถูกรบกวนด้วยเสียงดัง แต่การดื่มรับประทานยาเป็นบางครั้งและการดื่มแอลกอฮอล์ระหว่างการรักษากับอาการชัก ไม่มีความสัมพันธ์กัน

Abstract

The objectives of this research were studying the predisposing factors these precipitated seizures in the epileptic patients : physical factors, psychologic factors, environmental factors and the others. The purposive sample consisted of 200 epileptic patients received medical therapy at the out-patient department of Maharaj Nakorn Chiangmai Hospital. The patients were divided into two groups. The first 100 patients were study group. The other were 100 patients assigned to be the control group. Data were collected on April 1993 to March 1994. The questionnaire was developed by the researcher. Data were analyzed by using microstat program.

The results of the study revealed that

1. The physical factors these precipitated seizures were significantly at the levels of 0.01, 0.05 : headache, deprivation of sleep or sleepless and fasting, but constipation was not precipitated seizures.

2. The psychologic factors these precipitated seizures were significantly at the levels of 0.01, 0.05 : stress, anxiousness to the diagnosis and debts, but quarrel in the family and anxiousness with the children were not precipitated seizures.

3. The environmental and the other factors these precipitated seizures were significantly at the levels of 0.01, 0.05 : daytime sleep, spontaneous anticonvulsant withdrawal and disturbance by loudness, but irregular taking anticonvulsant and alcoholic consuming during therapy were not precipitated seizures.